

Secció I. Disposicions generals

PRESIDÈNCIA DE LES ILLES BALEARS

7647

Llei 3/2017, de 7 de juliol, de modificació de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, per introduir mesures de transparència i participació

LA PRESIDENTA DE LES ILLES BALEARS

Sia notori a tots els ciutadans que el Parlament de les Illes Balears ha aprovat i jo, en nom del Rei i d'acord amb el que s'estableix a l'article 48.2 de l'Estatut d'Autonomia, promulg la següent:

LLEI

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

Implicar la ciutadania i promoure'n la participació en els afers públics és un repte bàsic per a totes les institucions democràtiques, i un eix central de la política municipal. Ens cal una ciutadania empoderada, responsable, compromesa, la qual cosa també exigeix informació, transparència i mecanismes de participació que permetin els ciutadans promoure propostes per millorar els nostres pobles i ciutats.

Avui més que mai vivim un moment de desafecció i descrèdit de la política, de la tasca institucional i del paper exclusivista que hi juguen els partits. Justament quan més havia augmentat el nivell educatiu, econòmic i d'integració social, quan més expressions d'opinió pròpia i debat floreixen a Internet, i quan més i més persones participen activament en qüestions d'interès general per via d'entitats cíviques, d'ONG, plataformes i manifestacions clamant per ésser escoltats, vivim el perill que amplis sectors socials quedin al marge, se sentin al marge, de la democràcia representativa i fins i tot en qüestionin la validesa.

En aquest sentit s'aprova la modificació de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local, per introduir-hi adaptacions que millorin la transparència i facilitin la participació.

El dret a la informació és un dret fonamental i les administracions democràtiques tenen el deure d'afavorir l'accés dels ciutadans a les seves decisions i als debats municipals. La informació afavoreix la participació, a la qual tenen dret els veïns, i que les institucions han de fomentar. En aquest sentit, als plenaries de les corporacions locals, que són públics, és on els representants municipals han de retre comptes davant els ciutadans de les decisions que adopten.

Avui, els mitjans tècnics ens doten de mecanismes pràctics i eficaços per transmetre els debats dels plens municipals en directe o disposar-ne de gravacions, és una oportunitat d'acostar les institucions als ciutadans que s'ha d'aprofitar. A fi que no s'hi posin entrebancs, tot i que la possibilitat de gravar les sessions públiques es pot deduir de la legislació vigent i la jurisprudència que s'hi ha pronunciat, es considera oportú recollir-ho expressament en la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears.

Per altra banda, per garantir als ciutadans el dret d'iniciativa en els debats municipals, es va introduir un article 70 bis a la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, en el qual es reconeix als veïns l'exercici de la iniciativa popular. Així i tot, el nombre de signatures que va establir la llei és massa elevat i desincentiva la posada en actiu d'aquest instrument, que ha tingut una incidència efectiva nul·la en la fixació de l'agenda política local. En aquest sentit la present llei modifica a la baixa els requisits per poder presentar una iniciativa popular a les administracions municipals per tal que aquesta figura esdevengui un instrument real de participació ciutadana en la política local.

La comunitat autònoma és competent en matèria de règim local, d'acord amb l'article 31.13 de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears. Per això, l'esmentat article 70 bis de la llei bàsica estatal preveu explícitament un desplegament de la iniciativa popular local per la legislació autònoma. L'article 75.8 del nostre Estatut preveu una llei específica de règim local, que avui s'ha d'entendre que és la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, que, en el moment de la seva promulgació, no recollí aquesta figura, però sí regulà les consultes populars, i que per promoure-les és menys exigent que per presentar una proposta d'acord a la consideració del Ple.

Per això, en ús de les atribucions en matèria de règim local de l'Estatut d'Autonomia, i de la normativa bàsica de l'Estat, s'introdueix un nou article a la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, per facilitar l'exercici de la iniciativa popular en els municipis de les Illes Balears.

A més de les ja esmentades, aquesta llei introdueix altres mesures de transparència i participació a la Llei 20/2006, de 15 de desembre,

municipal i de règim local de les Illes Balears. Així, d'una banda, s'estableix la previsió que la informació i el règim de publicitat de les sessions públiques de les corporacions locals ha de fer-se per via de mitjans i formats accessibles per a les persones amb discapacitat; d'una altra banda, es modifica, per fer-lo més assequible, el règim d'accés a la informació per part dels membres de les corporacions locals; a més, es regula la possibilitat d'establir un torn d'intervencions o consultes al públic un cop aixecades les sessions de les corporacions locals; i, per últim, s'estableixen previsions en matèria de publicitat activa, mitjançant un portal de transparència de cada entitat local.

Així mateix, és important cridar l'atenció sobre la introducció, mitjançant una disposició addicional d'aquesta llei, d'un conjunt de regles relatives al traspàs de centres i serveis municipals.

Article 1

Es modifica l'article 72.2 de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, que queda redactat en els següents termes:

“Article 72.2

Els serveis de la corporació han de facilitar aquesta informació als seus membres, sense necessitat d'acreditar l'autorització, en els casos següents:

- a) Quan exerceixin funcions delegades i la informació es refereixi a assumptes propis de la responsabilitat de la dita delegació.
- b) Quan es tracti d'assumptes inclosos a l'ordre del dia de les sessions dels òrgans col·legiats dels quals formin part, des del mateix moment d'haver-se convocat i en relació amb els documents que necessàriament hagin de constar en l'expedient. Si un assumpte hi és inclòs per declaració d'urgència, s'ha de distribuir, com a mínim, la documentació indispensable per informar dels aspectes essencials de la qüestió sotmesa a debat.
- c) Quan es tracti d'informació continguda en els llibres de registre, o en suport informàtic, com també en els llibres d'actes i de resolucions de la batlia.
- d) Quan es tracti d'informació referida al registre comptable de factures definit per la Llei 25/2013, de 27 de desembre, d'impuls de la factura electrònica i creació del registre comptable de factures en el sector públic.
- e) Quan es tracti d'informació de lliure accés a la ciutadania.

En qualsevol cas, els serveis informàtics de la corporació hauran d'habilitar mecanismes que permetin l'accés telemàtic dels membres de la corporació a la informació continguda a les lletres b), c) i d).”

Article 2

S'introdueix un nou article 119 bis a la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, amb la següent redacció:

“Article 119 bis

Publicitat activa

Les entitats locals publicaran en un portal de transparència la següent informació establerta en la legislació bàsica de transparència, accés a la informació i bon govern: informació institucional, organitzativa, de planificació, informació de rellevància jurídica i informació econòmica, pressupostària i estadística.

També publicaran la informació que es sol·liciti amb major freqüència per la ciutadania o que pugui considerar-se d'interès per garantir la transparència de l'activitat pública.

Així mateix, es podran adoptar per part de les corporacions altres mesures complementàries i de col·laboració per al compliment de les obligacions de transparència recollides en la normativa.

Cada entitat local durà a terme un adequat seguiment de la informació publicada i de la seva actualització; així mateix procurarà

establir mecanismes que facilitin l'accessibilitat, localització, interoperabilitat i qualitat de la informació publicada.

Les entitats locals procuraran la utilització de formats reutilitzables que permetin l'obertura de dades per a generació de valor públic.”

Article 3

S'afegeix un apartat, el quart, a l'article 120 de la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, amb la següent redacció:

“4. Les sessions públiques poden ser gravades per mitjans audiovisuals pel públic assistent, els mitjans de comunicació o els mateixos participants.

Per altra banda, i amb la finalitat de garantir el desenvolupament ordinari de les sessions plenàries, el batle o la batlessa, o el president o la presidenta de la corporació, vetllarà perquè aquestes gravacions es facin sense alterar l'ordre de la sessió.

La difusió de dites gravacions s'atendrà a la normativa de caràcter general dels actes públics, sense que s'hi puguin establir limitacions addicionals.”

Article 4

S'afegeix un apartat, el cinquè, a l'article 120 de la llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, amb la següent redacció:

“5. La informació i el règim de publicitat de les sessions públiques previstes en aquest article haurà de proporcionar-se per via de mitjans i formats accessibles, en compliment del Reial decret 1494/2007, de 12 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions bàsiques per a l'accés de les persones amb discapacitat a les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i els mitjans de comunicació social.”

Article 5

S'introdueix un nou article 122 bis a la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, amb la següent redacció:

“Article 122 bis

Participació ciutadana en les sessions dels òrgans col·legiats

1. Els veïns amb dret a sufragi actiu en les eleccions municipals podran exercir la iniciativa popular a fi de presentar propostes d'acord o actuacions i de reglament en matèries de la competència municipal.
2. Dites iniciatives hauran de ser subscrietes, com a mínim, pel següent nombre de veïns del municipi:
 - a) El 10% dels habitants en municipis de menys de 5.000 habitants.
 - b) 500 habitants més el 2% dels habitants que excedeixin dels 5.000, en poblacions de 5.000 a 100.000 habitants.
 - c) 2.400 habitants més l'1% dels habitants que excedeixen dels 100.000, en poblacions de més de 100.000 habitants.

Aquestes iniciatives s'han de sotmetre a debat i votació en el Ple, sense perjudici que siguin resoltes per l'òrgan competent per raó de la matèria. D'acord amb la normativa bàsica estatal, es requerirà el previ informe de legalitat del secretari o la secretària de l'ajuntament, així com l'informe de l'interventor o la interventora quan la iniciativa afecti drets i obligacions de contingut econòmic de l'ajuntament.

3. El batle o la batlessa haurà d'incloure les iniciatives degudament presentades en l'ordre del dia del primer ple ordinari que celebri l'ajuntament, sempre que s'hagin presentat com a mínim 10 dies naturals abans de la celebració. El Ple haurà de debatre i votar la

iniciativa, sense perjudici que l'acord efectiu l'hagi d'adoptar l'òrgan competent d'acord amb el procediment establert.”

Article 6

S'introdueix un nou article 122 ter a la Llei 20/2006, de 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears, amb la següent redacció:

“Article 122 ter

Torn d'intervencions o consultes al públic

La persona titular de la batlia o la presidència de la corporació, una vegada finalitzats els punts inclosos a l'ordre del dia i aixecada la sessió, pot establir un torn d'intervencions o consultes al públic assistent sobre temes concrets d'interès municipal.”

Disposició addicional primera

Percentatges exigits per a la iniciativa popular

D'acord amb la previsió de l'article 70 bis.2 de la Llei estatal 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, els percentatges exigits per a la iniciativa popular en dit article queden desplaçats i substituïts a les Illes Balears pels prevists en aquesta llei.

Disposició addicional segona

Traspàs de centres i serveis municipals

1. Els municipis que hagin creat, hagin organitzat i gestionin centres o serveis públics poden proposar al consell insular corresponent o al Govern de les Illes Balears l'assumpció de la titularitat i la gestió del centre o servei de què es tracti, sempre que considerin que l'abast d'aquests centres o serveis ultrapassen el seu sostre competencial d'acord amb la normativa vigent, en aplicació dels criteris d'estabilitat pressupostària i sostenibilitat financera o dels principis de no duplicitat de competències.
2. Per traspasar aquests centres i serveis públics municipals, l'ajuntament ha de proposar al consell insular corresponent o al Govern de les Illes Balears la creació d'una comissió mixta, amb l'acord previ del ple en què es justifiquin els motius que fixa l'apartat anterior.
3. Atesa la proposta de l'ajuntament, el consell insular, mitjançant un acord del ple, o el Govern de les Illes Balears, mitjançant un acord del Consell de Govern, pot rebutjar la petició de l'ajuntament o prendre-la en consideració, cas en què ha d'ordenar la constitució d'una comissió mixta amb la composició i les atribucions que s'esmenten en els apartats següents.
4. La comissió mixta ha d'estar integrada paritàriament per vocals designats pel Govern o el consell que correspongui i pel ple de l'ajuntament. Aquesta comissió mixta ha d'establir les seves normes de funcionament.
5. Una vegada que la comissió mixta hagi arribat a un acord sobre les condicions de l'assumpció de personal, béns i recursos econòmics, entre d'altres, ha d'elevat aquest acord, en forma de proposta, al Govern o al ple del consell corresponent perquè el consideri. En cas que la comissió mixta no arribi a cap acord en el termini establert en el moment de la creació, ha d'elevat a l'òrgan que correspongui la finalització del procediment sense acord.
6. Abans que s'elevi a la consideració del Govern o del ple del consell corresponent la proposta de la comissió mixta esmentada en l'apartat anterior, aquesta ha de ser tramesa a l'ajuntament afectat, perquè pugui pronunciar-se sobre si l'accepta o la rebutja.
7. Si l'ajuntament en qüestió accepta la proposta de la comissió mixta de manera expressa, quedarà expedita la via perquè el Govern de les Illes Balears, o el ple del consell insular, segons pertorqui, pugui adoptar finalment l'acord que faci efectiu el traspàs dels centres i serveis de què es tracta. Si correspon al Govern pronunciar-s'hi, la proposta de la comissió mixta, que ha de determinar la data d'efectivitat del traspàs, s'incorporarà a l'ordenament jurídic mitjançant un decret, que es publicarà en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Disposició derogatòria

Queden derogades les disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin al que disposa aquesta llei.

Disposició final

1. La present llei entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.
2. S'autoritza els consells insulars a desplegar reglamentàriament aquesta llei, sense perjudici de la seva eficàcia des de l'entrada en vigor.

Per tant, orden que tots els ciutadans guardin aquesta llei i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin guardar.

Palma, 7 de juliol de 2017

La presidenta

Francesca Lluch Armengol i Socias

